

EKO

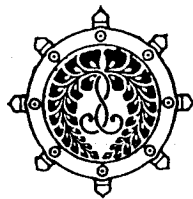
回

向

DRIEMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT

Juni 1988

Nr 37

Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w.
Pretoriastraat 68
B-2600 Berchem-Antwerpen

I n h o u d

Editoriaal	1
Shinran Shonin - Mattosho II	5
Shinran Shonin - Tannisho XV	9
Shitoku A. Peel - Nembutsu en Wereldvrede	15
Danielle Girardin - Vragen en Antwoorden (2)	20
Glossarium van het Shin-Boeddhisme (XVI)	27
Jikoji-nieuws	30
Boeken	34

G E L O O F ?

Heel wat Nederlandstaligen hebben er voorzeker problemen mee als ze vernemen dat het Boeddhisme in feite geen godsdienst is, gewoon doordat er geen 'god' bij te pas komt en zulke 'god' dan ook niet 'gediend' kan worden .

Maar wat is het Boeddhisme dan wel ? Een "religie" ? Ook van dat woord kent men een schier eindeloze serie bepalingen en omschrijvingen . Een filosofie ? Dat is het Boeddhisme voorzeker, maar het is véél méér dan enkel een filosofie . Een levenshouding ? Natuurlijk, maar een levenshouding en wereldbeschouwing die verder gaat dan gewoon "het leven" of "de wereld" . Een heilsleer ? Onmiskkenbaar, maar dan niet zomaar voor die of die mens, maar voor alle wezens hoe ze ook zijn.

Als men het Boeddhisme een geloof noemt , dan zit men helemaal in de knoel . De dagdagelijkse interpretatie voor 'gelooven' is "iets als werkelijk en waar aanvaarden" , gewoonlijk

voortgaande op een niet-controleerbare bewering of een goddelijke revelatie - een kwestie van autoriteit dus . Het blinde geloof , in 't Frans zo schilderachtig "la foi du charbonnier" , ligt helemaal niet in de optiek van het Boeddhisme .

"Richt u niet naar hetgeen er gezegd wordt , niet naar een of andere overlevering , niet naar wat er beweerd wordt , niet naar de mededeling van heilige schrifturen , niet naar verstandelijke gronden of logische afleidingen , niet naar wat uiterlijk blijkbaar is , niet naar overeenstemming met uw eigen inzichten en gepraktezeer , niet naar een schijn van werkelijkheid . Denkt ook niet : 'Deze asceet is onze leermeester , daarom moeten wij hem klakkeloos geloven' ."

Dat zei Gautama Shakyamuni, de historische Boeddha , in de Kālāma-sutta (Angutt.Nik. III,65).

Het begrip "geloof" , een theologale deugd in het Christendom (zie b.v. Joh.20,29) is immers geenszins toepasselijk op de Leer van de Boeddha.

De gehele structuur van de Vier Edele Waarheden sluit het 'geloven aan' uit . Ze berust op ervaringsgegevens en een intellectueel-logische gedachtengang . Kennis (= *jñāna*) , hoe gering of primair ook , is het vertrekpunt eigen aan alle stromingen binnen het Boeddhisme . Deze kennis van de Leer (*dharma*) leidt tot het vertrouwen (*śraddhā*) in de Boeddha, in de Leer en in de Gemeenschap , de Drie Toevluchten van de boeddhist .

Het vertrouwen neemt in het Boeddhisme de plaats in van het geloof . Men kan de rol noch de aard van dit vertrouwen onderschatten . Een fraaie illustratie ervan vinden we in Asvaghosa's leerdicht Saundarānanda : " *Als een mens water nodig heeft, weet hij door 'śraddhā' dat het in de grond aanwezig is , daarom graaft hij een waterput . De heer des huizes weet door 'śraddhā' dat het graan in de bodem zal kiemen en groeien , anders zou hij noch zaaien noch oogsten.*"

Beslist karakteristiek in dit opzicht is de visie van de Reine Land stroming en nog meer in het bijzonder die van Shinran Shōnin . Het volstaat

reeds de gangbare titel van zijn hoofdwerk te bekijken : *KYŌ GYŌ SHIN SHŌ* betekent immers "Lering , Praktijk , Vertrouwen , Vervulling". Het opmerkelijke ervan is dat het vertrouwen hier de plaats inneemt die men traditioneel aan "Verlichting" toekende .

We kennen dan ook het belang van "shinjin" , het 'gemoed van vertrouwen' dat door de werking van de Geloofte-Kracht in de 'vertrouwende' opgewekt wordt en dat de vestiging van de Geboorte in het Reine Land (het *nirvāna*) is.

Zijn toevlucht nemen tot , vertrouwen hebben in, dankbaar zijn voor , het zijn zovele uitdrukkingen die de emotionele geladenheid van het Shin-Boeddhisme duidelijk maken . De Shin-boeddhist is , evenmin als elke andere aanhanger van de Leer van de Boeddha , iemand die gelooft "aan" . Maar net als elk discipel van de Verhevene is hij iemand die gelooft "in" .

In deze zin zou men het Boeddhisme dan toch een "geloof" kunnen noemen .

Shitoku.

MATTOSHO
Lamp voor latere tijden

Brieven van Shinran

2

Deze brief bevat Shinrans definities van Ander-Kracht en zelfkracht . Ander-Kracht is Amida Boeddha , het Ongehinderde Licht van wijsheid en mededogen , wiens voornaamste zorg het is het wezen met blinde passies en karmisch kwaad te veranderen in het wezen van de volkomen Verlichting . De ontvanger van deze wijsheid en dit mededogen , gekend als myôkônin of "wonderbaarlijk voortreffelijk persoon" bereikt de staat van de waarlijk gevestigde en wordt geacht gelijk te zijn aan Maitreya Buddha . Zelfkracht verwijst naar de waan, de arrogantie en hypocrisie in de mens die de werking van de Ander-Kracht belemmert . De "Ander" is geen dualistisch wezen , maar de dynamische activiteit van de Boeddha die zich op het wezen met blinde passies en karmisch kwaad concentreert .

Antwoord op een vraag van Nembutsu-mensen uit Kasama)

Volgens de ware lering van het Reine Land zijn er twee soorten van mensen die streven naar geboorte in het Boeddhaland : die van de Ander-Kracht en die van de zelfkracht . Dit werd door Indische meesters en Reine-Land patriarchen onderwezen *. Zelfkracht is de inspanning om de geboorte te bereiken hetzij door de namen van Boeddha's andere dan Amida aan te roepen en andere heilzame praktijken dan de nembutsu te beoefenen in overeenstemming met uw specifieke omstandigheden en mogelijkheden ; hetzij door te trachten

uzelf verdienstelijk te maken door de verwarring in uw daden , woorden en gedachten te verbeteren , vertrouwend op uw eigen krachten en geleid door uw eigen berekeningen . Ander-Kracht daarentegen is uzelf toevertrouwen aan de 18de onder Amida Tathagata's Geloften , de Voortijdelijke Geloofte van geboorte door de nembutsu , die Amida selecteerde onder alle andere praktijken . Aangezien dit Tathagata's Geloofte is , zei Hōnen: "In Ander-Kracht is niet-zelfwerkzaamheid ware werkzaamheid". "Zelfwerkzaamheid" is een term die berekening insluit . Vermits de berekening van de persoon die naar geboorte streeft zelfkracht is , is het zelfwerkzaamheid . Ander-Kracht is onszelf toevertrouwen aan de Voortijdelijke Geloofte en onze geboorte die stevig gevestigd wordt ; vandaar volkomen zonder zelfwerkzaamheid . Dus enerzijds zou u niet bevreesd hoeven te zijn dat Tathagata u niet zal aannemen omdat u verkeerd handelt . Anderzijds zou u niet moeten denken dat u verdient de geboorte te bereiken omdat u goed bent . Door zulke zelfkracht-berekeningen kunt u niet in het ware en echte Boeddhaland geboren worden . Mij werd geleerd dat met zelfkracht-shinjin een persoon enkel geboorte kan bereiken in het Rijk van Laksheid , het Grensland , de Baarmoeder van het Boeddhaland of de Burcht van Twijfel .

Door de vervulling van de 18de Voortijdelijke Geloofte , werd Bodhisattva Dharmakara tot Amida Tathagata en de weldaad die alle bevattingsvermogen te boven gaat heeft alle begrenzingen opgeheven ; om dit onder woorden te brengen sprak Bodhisattva Vasubandhu over "De Tathagata van het Ongehinderde Licht dat de tien richtingen vult" . Weet daarom dat , zonder enig onderscheid tussen goede en kwade mensen , en ongeacht of men een hart vol blinde passies heeft , alle wezens met zekerheid de geboorte bereiken . De wijze van toevertrouwen in de nembutsu van de Voortijdelijke Geloofte beschrijvende , zegt Genshin , de Meester van de Eshin-in Tempel , in zijn *Hoofdzaken voor het Bereiken van de Geboorte* het volgende : "Het maakt niets uit of u gaat , staat , zit of ligt ; noch dient er een keuze gemaakt te worden tussen tijden , plaatsen of andere omstandigheden". Zonder enige

twijfel verzekert hij dat de persoon die het ware shinjin bereikt heeft , door het mededogende licht gegrepen is geworden . En aldus bereiken wij , zoals Shakyamuni heeft onderwezen , op het precieze moment dat wij , bezeten van onwetendheid en blinde passies , in het Boeddhaland van Vrede geboren worden , meteen het volkomen Boeddhaschap .

Het komt echter zeer zelden voor dat mensen van deze corrupte wereld der vijf bezoedelingen de leer van Boeddha Shakyamuni alleen aanvaarden ; om die reden zijn alle Boeddha's in de tien richtingen , talrijk als de zandkorrels van de Ganges , komen getuigen van de verwezenlijking van de geboorte door de nembutsu . Dit heeft Meester Shan-tao in zijn commentaar geschreven . Hij legt daar uit dat Shakyamuni, Amida en de Boeddha's in de tien richtingen, allen in dezelfde geest, niet méér van de voelende wezens gescheiden zijn dan de schaduwen van de dingen . Vandaar dat Shakyamuni zich in de persoon van shinjin verheugt , zeggende : "Hij is mijn ware metgezel". Deze persoon van shinjin is de ware discipel van de Boeddha ; hij is degene die vertoeft in de juiste geestes-gesteldheid . Vermits hij gegrepen wordt om nooit meer losgelaten te worden , wordt van hem gezegd dat hij het diamantharde hart bereikt heeft . Hij wordt de "beste onder de besten" , de "voortreffelijke persoon" , de "wonderbaarlijk voortreffelijke persoon" , de "fijnste der mensen" , de "echt zeldzame mens" genoemd .

Zulk een mens is gegrondvest geworden in de staat van de waarlijk gevestigden en wordt daardom gelijk aan Maitreya Buddha verklaard . Dit betekent dat , aangezien hij het ware shinjin heeft gerealiseerd , hij noodzakelijkerwijs in het ware en echte Boeddhaland zal geboren worden . U dient te weten dat dit shinjin geschonken is door de mededogende geschikte middelen van Shakyamuni , van Amida en van alle Boeddha's in de tien richtingen . Daarom zou u de leringen van andere Boeddha's of van mensen die heilzame daden verrichten andere dan de nembutsu , niet mogen kleineren .

Noch zou u diegenen die de nembutsu smaden en belasteren, mogen verachten . U zou veeleer medelijden met hen moeten hebben en voor hen dienen te zorgen . Dat was Hônens lering.

Met achting .

De diepte van Boeddha's weldadigheid is zodanig dat , zelfs met een geboorte in het Rijk van Laksheid , Grensland , Burcht van Twijfel of Paleis van de Baarmoeder , die enkel wordt voortgebracht door het mededogen geopenbaard in Amida's 19de en 20ste Geloften , wij elkaar ontmoeten met een geluk dat elk begrip te boven gaat . Dus is de diepte van Boeddha's weldadigheid grenzeloos . Maar hoeveel te meer zouden wij ons de weldadigheid van de Boeddha dienen te realiseren bij de geboorte in het ware en echte land en het bereiken van de Verlichting van het Volkomen Nirvâna . Dit is geen zaak die Shôshin-bô of ikzelf beslist hebben . Dat in geen enkel geval.

Kenchô 7 (1255)
10de maand 3de dag
Gutoku Shinran
geschreven op 83 jaar

(Er wordt gezegd dat deze brief gecopieerd werd van Shinran Shônins eigen tekst , gevonden werd in de nalatenschap van Shôshin-bô en in omloop was onder de volgelingen.)

* De zeven patriarchen van het Shin-Boeddhisme zijn ; Nâgârjuna , Vasubandhu , T'an-luan , Tao-ch'o , Shan-tao , Genshin en Hônen.

X V .

Betreffende de bewering dat men in werkelijkheid de Verlichting reeds met dit lichaam* vol blinde driften kan verwezenlijken .

a - Dit is een stelling die gehuldigd wordt o.a. in de esoterische stromingen van het Japanse Boeddhisme, zoals Shingon en Tendai .

Zulke bewering is een dwaasheid .

Met dit lichaam het Boeddhachap verwezenlijken* , dat is de essentie van de esoterische lering^b van de Shingon-school ; dat is de vrucht van Verlichting dank zij de Drie Mystieke Handelingen^c .

a - *sokushin jōbutsu wa* ; lett. "met dit lichaam boeddha worden",

b - *hi-kyō* (ook *Mikkyō*) : geheime leer, aangezien ze , verschillend van de overige ('exoterische') leringen van het Boeddhisme (*ken-gyō*) , de uitdrukking zou zijn van de Hoogste Waarheid , te diep om begrepen te worden, zelfs door bodhisattva's van het hoogste niveau . Gautama Buddha wees erop dat hij geen enkele geheime leer verkondigd heeft . Ook de Jōdo-Shinshū staat afkerig tegen de idee van een 'esoterische lering' .

c - *san-mitsu gyōgō* ; volgens Shingon, de 3 mystieke handelingen, nl. met lichaam, mond en geest, van de Boeddha en de 3 praktijken van de aspirant die één worden door middel van lichamelijke (*mūdra*'s, handgebaren, Jap. *gei-in*), orale (mantra's, mystieke woorden , Jap. *shingon*) en mentale (meditatie) handelingen ,

Het Reinigen van de Zes Zintuig-organen^a, dat is de Lering van het Ene-Voertuig^b van de Lotus-sûtra^c; dat is de vrucht van Verlichting dank zij de Vier Vredevolle Praktijken^d.

a - *rokkon-shôjô*, zijnde de reiniging van oog, oor, neus, tong, lichaam, geest, met daarbij de functies van zien, horen, ruiken, smaken, voelen en denken. Het is immers via de zintuig-organen dat waarneming, discriminatie, karmische vormingen en bewustzijn gedetermineerd worden. Het rein maken van de zes zintuigen via disciplines (moraliteit, ritueel en meditatie) wordt benadrukt o.a. in de Lotus-sûtra, basistekst van de Tendai-school.

b - *ichi-jô* (Skr. *eka-yâna*); een ander hoofdthema uit de Lotus-sûtra; de diverse leringen van het Boeddhisme (de "Voertuigen") zijn alle slechts voorlopige en onvolledige verschijningsvormen van de éne, absoluut geldende lering.

c - *Hoke-kyô* (Skr. *Saddharma-pundarika-sûtra*); De Lotus-sûtra is een van de belangrijkste leerteksten van het Mahâyâna-Boeddhisme; hij staat centraal in de T'ien-t'ai stroming (Jap. *Tendai*); nadien ook bij Nichiren en de latere vertakkingen ervan.

d - *shi-anraku no gyô*; de vier praktijken om een vredevol gemoed te verkrijgen; zich afzijdig houden van al wat storend werkt op de meditatie, zich onthouden van kwaadsprekerij, zich onthouden van vleierij en minachting, de gelofte afleggen alle onwetende wezens tot de Lotus-sûtra te leiden. Volgens de *Chih kuan fu hsing* (Jap. *Makashikan-bu-gyô*, I,46), 'Verhandeling over Mahâyâna-meditatie en contemplatie', een werk van Chih-I (594), wordt de Reiniging van de Zes Zintuigorganen in dit leven verkregen door wie deze Vier Vredevolle Praktijken volbrengt.

Dit zijn echter allemaal moeilijke praktijken* ,
een taak *weggelegd* voor de personen van hoger
vermogen^b, welke de Verlichting kunnen
verwerven door meditatie .

a - *nan-gyō* ; in *Dasabhūmi-vibhāsa-sāstra* (Jap.
Jūjūbibasha-ron), toe-geschreven aan Nāgārjuna, wordt
in het 9de hoofdstuk het onderscheid gemaakt tussen de
moeilijke praktijken, welke vergeleken worden bij een
pijnlijke voettocht over land, en de gemakkelijke
praktijk (*i-gyō*) welke is als een ontspannende
bootreis . De Reine-Landpraktijken worden tot de *i-gyō*
gerekend .

b - In de Meditatie-sūtra (*Kan-gyō*) worden de wezens
volgens hun bekwaamheid tot spirituele praktijken in
drie categorieën ingedeeld ; die met hoger,
middelmatic of lager vermogen ,

De verwezenlijking van de Verlichting in het
komende leven*, dat is de essentie van de
Ander-Krachtlering van de Reine-Land-school ;
dit geschiedt via^b de vestiging van shinjin .

a - nl. op het ogenblik van de fysieke dood, welke
meteen dan ook het moment van de Geboorte in het Reine
Land is . Deze opvatting van "automatisch" nirvāna is
eigen aan de Jōdo-Shinshū , ook al komt ze voor in
andere boeddhistische stromingen en wordt ze zelfs in de
Pāli-Kanon vermeld .

b - lett. ; "de doorgang van de vestiging van shinjin" .

Dit is de gemakkelijke praktijk*, de taak
weggelegd voor de personen van lager vermogen;
dit is de leer van niet-onderscheid tussen goed
en kwaad^b .

a - 'gemakkelijk' is een uiterst relatief begrip .
Shinran beklemtoont immers voortdurend "dat de praktijk
(van de nembutsu) gemakkelijk is, maar shinjin is
moeilijk."

b - *fukē zen-aku no hō* ; Amida's Geloofte discrimineert
immers niet tussen goed en kwaad .

Over 't algemeen is het uiterst moeilijk in dit
bestaan te breken met zijn blinde passies en
het boze te verhinderen ; daarom streven reine
monniken die de Shingon- en Lotus-sūtra-
leringen in praktijk brengen, daarenboven ook
naar Verlichting in het komende leven*.

a - In de Shingon- en Tendai-kloosters werden (en
worden) immers ook de "gemakkelijke" Reine-Land
praktijken, o.a. de nembutsu, beoefend . Dit was (en
is) trouwens eveneens het geval in de meeste Ch'an-
kloosters in China, evenals in de Koreaanse en
Viëtnameese vormen van Boeddhisme .

Wat kan men daar dan bovenop zeggen?

Ofschoon wij de praktijk van moraliteit en de
wijsheid missen , varend op het schip van
Amida's Geloofte en zo deze smartelijke oceaan
van geboorte-en-dood overstekend, eens dat wij
de oevers van het Vervullingsland* bereiken,
zullen de donkere wolken van de blinde driften
onmiddellijk verdwijnen en zal de maan van het
ontwaken tot de dingen-zoals-ze-zijn^b dra
verschijnen,
en met het hinderloze licht dat de tien
richtingen vervult, één in smaak geworden
zijnde, zullen wij weldadigheid brengen aan
alle levende wezens ; op datzelfde moment is
er *voor ons* Verlichting .

a - *hōdo* : het Reine Land als vervulling van Amida's Gelofte ,

b - *hosshō* (Skr. *dharmatā*) : de dharma-natuur , de ware natuur der dingen , de dingen zoals ze in hun waarheid zijn ; leegheid , *Hosshō* is synoniem voor *shinnyo*, Skr. *tathatā* , zo-heid .

Zij die spreken over het verwezenlijken van de Verlichting nog met dit wereldse lichaam, manifesteren zij verschillende verschijningslichamen*, bezitten zij de 32 merktekens van de Boeddha en prediken zij de Leer ter weldadigheid voor de levende wezens, zoals de eerwaarde Shakyamuni het deed ?

a - *ōge no shin* (Skr. *nirvāna-kāya*) : de vormen waarin het Boeddhahschap zich in deze wereld manifesteert .

Dat is het wat de criteria van Verlichting verwezenlijken in dit leven kunnen genoemd worden .

In een *wasan** zegt Shinran :

"Op het ogenblik dat shinjin "diamanthard en vast gevestigd "wordt

"omvat en beschermt ons Amida's "Licht

"en breken we voor immer met "geboorte-en-dood."

Dat betekent : zodra Amida iemand omvat, op dat ogenblik wordt shinjin gevestigd ; de Boeddha laat die persoon nooit meer los en daarom zal die persoon niet meer rondzwerven over de zes smartelijke paden*.

a - Een *wasan* is een leergedicht in het Japans . Shinran schreef drie bundels wasans . Deze wasan komt uit *Kōsō-Wasan* (77) ,

b - *rokudō* ; de zes bestaansvormen in geboorte-en-dood (hellewezens, honger-geesten, dieren, demonen, mensen en goden).

Daarom staat er geschreven : "Men verlaat voor altijd geboorte-en-dood" .

Hoe kan zulk weten verward en vervormd worden met "Verlichting verwezenlijken" ?

a - Men dient immers een onderscheid te maken tussen enerzijds shinjin en Verlichting . Het ene kan tijdens dit leven geschieden , het andere is slechts verwezenlijkbaar bij de dood .

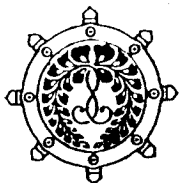
Wat een erbarmelijke *opvatting* !

De wijlen Shōnin zei : "Volgens de Ware Leer van het Reine Land" , schenkt men hier in dit bestaan zijn vertrouwen aan de Voortijdelijke Geloofte en verwezenlijkt men de Verlichting in ginds *Reine Land* . Dat werd mij geleerd ."

a - *jōdo-shinshū* : Shinran gebruikte deze term nooit voor de Reine-Landstroming die zich op hem beroept . Hij gebruikte hem uitsluitend en in navolging van Hōnen Shōnin als aanduiding voor de interpretatie van de Ander-Kracht lering . Als benaming voor de 'secte', werd Jōdo-Shinshū slechts in de 19de eeuw officieel ingevoerd .

NEMBUTSU EN WERELDVREDE

S h i t o k u A . P e e l

Hier volgt de tekst van een lezing op 26 juli 1987 gehouden te Hiroshima , tijdens het "Symposium on Peace".

Ik ben een kind van de oorlog . Of juister gezegd : geestelijk ben ik een oorlogskind . Het was tijdens de bombardementen die tijdens de Duitse bezetting op België neerkwamen dat ik tot de bevinding kwam dat onze conventionele Westerse cultuur gefaald heeft , ondanks de liefdesboodschappen die eeuwen Christendom zo uitdrukkelijk hadden gepreekt maar die , telkens puntje bij paaltje kwam, slechts uitliepen op voortdurende haat en wrede oorlogen .

Het was ook in die tijd dat mijn gemoed zich meer en meer tot de Boeddha ging keren . In de Leer ontdekte ik de perspectieven voor een nieuwe hoop voor het mensdom .

Nu dat ik zovele jaren ouder ben geworden en dat mijn persoonlijke ervaring met het Boeddhisme zich zoveel verbreed en verdiept heeft , ben ik meer dan ooit ervan overtuigd dat de boeddhistische weg naar vrede en wereldvrede de meest efficiënte is en daarbij ook de rijkste in menselijkheid voor geheel het mensdom .

Wij , die het geluk hebben samen ons vertrouwen in de Nembutsu van de Ander-Kracht te belijden , wij kunnen in onze dagelijksheid immers het Mededogende Licht van het Oneindige Boeddhaschap beleven . Daarbij ervaren en realiseren wij hoe stevig wij ingebed zijn in de Kracht van Amida's Geloofte . Wij voelen er de werkzaamheid van tot in de afgrondelijke diepte van ons gemoed .

Samen met de Nembutsu ontvangen wij Amida's Mededogen en meteen ook de geruststellende verzekering van de vestiging van Geboorte in het Reine Land .

Daarmee ontvangen wij een wonderlijke , onschatbare gave . Maar zijn we echt gemachtigd dergelijke gave uitsluitend voor ons persoonlijk gebruik te houden ? Indien deze werkzaamheid van de Gelofte-Kracht in ons waar en werkelijk is , zal ze dat ellendige ik-zelf van ons bestaan transcenderen en overvloeien tot ver buiten onze begrensde , illusoire persoon. Dergelijke gave is te ontzaglijk voor ons ; ze is te schitterend en dreigt ons te verblinden wanneer we verlangen ze enkel voor ons-zelf te houden .

De werking van Amida's Mededogen-en-Wijsheid krijgt in ons bestaan enkel werkelijke betekenis wanneer wij ertoe gebracht worden ze met andere mensen , nee : met andere wezens te delen , hoe of wat die wezens ook mogen zijn .

Het is vanzelfsprekend onmogelijk en uitgesloten Amida's Mededogende Werkzaamheid te vergelijken met de beperkte en betrekkelijke handelingen in woorden, daden en gedachten die wij kunnen verrichten . Er is in ons , *bombu* , niets dat ook maar vergelijkbaar is met de werking van de Boeddha-Kracht : hierover moeten we ons geen enkele illusie maken . Van die fantastische rijkdom die ons gegeven wordt , kunnen wij slechts minieme brokken verder-uitdelen , gevangen als we zijn in onze denkwereld van begeerte, haat en dwaasheid .

Dat belet evenwel niet dat we in een bevoorrechte situatie zijn . Ontvingen we in de Naam *myōgō* immers niet Amida's Gelofte-Kracht ? En kunnen wij die Naam niet delen met de andere wezens, zodat de Nembutsu de binding wordt tussen elk van ons en alle anderen ?

Zoals wij Amida's ongehinderde licht delen, evenzo delen wij de Nembutsu . De Nembutsu brengt in ons gemoed het rijk van de grote vrede . Dit is het Gemoed van Vrede : Amida's Gemoed van Vrede en Geluk .

In de Jôdo-Shinshû moeten wij dat punt zeer ernstig overwegen. Welke bepaling wij ook mogen geven aan het begrip 'vrede', wij kunnen onmogelijk die vrede beschouwen als iets individueels, als iets dat ingesloten ligt binnen de perken van onze eigen geest . Er bestaat geen vrede wanneer wij die niet kunnen reflecteren in andere wezens . Vrede is waarlijk en noodzakelijkerwijs een collectief , solidair bereik . Daardoor dienen wij een markant onderscheid te maken tussen "vrede van het gemoed", wat een interne , psycho-comfortabele maar ik-gerichte instelling is , en het "gemoed van vrede", dat naar buiten georiënteerd is : op alle wezens.

De diepere verwerkelijking van de Nembutsu is eveneens de verwerkelijking van dit 'gemoed van vrede' .

Laten we nu proberen het probleem vanuit een andere kant te bekijken : vanuit de kant van haat en geweld . Haat is immers het tegendeel van vrede .

Het bestaan , zoals wij dat rondom ons zien en bewust worden, wordt door haat overspoeld . Shakyamuni Tathagata, de historische Boeddha, stelde reeds vast dat onze existentiële situatie (samsâra) getekend is door drie factoren: haat , begeerte en onwetendheid .

Een oud boeddhistisch vers (*Dhammapada*,5) zegt dat haat nooit door haat ten einde komt, maar enkel door niet-haat .

Zolang wij haat en oorlog opstellen tegen liefde en vrede , zullen wij noch de wereld ooit een staat van werkelijke vrede bereiken .

Deze stad Hiroshima is het merkteken van zulk een dramatische confrontatie van vrede en oorlog, van liefde en haat .

Hier in Hiroshima heeft de menselijke haat een hoogtepunt bereikt . Het gaat hem niet zozeer om de kernenergie die honderduizenden levens met één klap vernietigde ; het was veeleer een historische concentratie van haat en onwetendheid die hier als bom ontplofte .

Maar Hiroshima heeft op die catastrofe gereageerd zoals een boeddhistisch gemoed dat doet . Daardoor is Hiroshima voor de gehele wereld als een teken van vrede geworden .

Vrede is immers geen politiek of historisch evenement . Noch verdragen noch handtekeningen zullen er ooit in slagen een vredeswerkelijkheid te scheppen , want werkelijke vrede is iets dat uit het gemoed van elkeen en van allen oprijst , iets dat uit het gemoed uitstraalt en andere wezens brengt tot een leven van mede-vrede . Ware vrede is het Gemoed van Vrede . Er kan noch in de wereld noch in uw gezin noch in uzelf vrede bestaan zolang er geen gemoed is dat op vrede gericht is .

De Nembutsu, ons geschonken door de werking van de Ander-Kracht, is de diepe bron van dit Gemoed van Vrede . Om die reden moeten wij , mensen van vandaag , onszelf meer en meer instellen op de Nembutsu als inspiratie voor ons leven en voor het leven van alle andere wezens .

Ik kan ook niet geloven dat politieke betogingen - en zeker geen gewelddadige demonstraties - in staat zijn een wereld te vormen waarin de vrede een natuurlijk feit is .

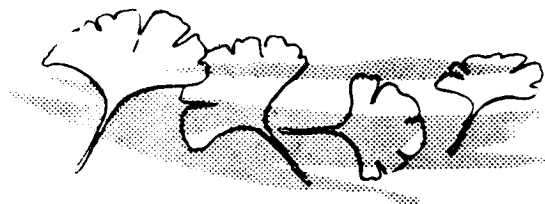
Ik meen dat juist in de Nembutsu de sterkste bron en drijfveer voor vrede te vinden is .

Maar deze Ander-Kracht Nembutsu is niet zomaar een beweging van onze lippen ; hij is evenmin het reciteren van een of andere religieuze formule . De ware Nembutsu is het **horen** van Boeddha's stem ; het is het **ontvangen** van de boodschap van vreugde, vertrouwen en vrede . Het is Amida's roep die de ware oorzaak is van het gemoed waarin u en ik en alle wezens de betekenis van vrede kunnen ontdekken .

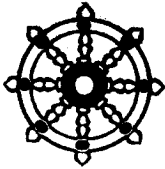
Deze betekenis, deze zin, deze gerichtheid, die kunnen we uitdrukken in de Nembutsu van dankbaarheid . De Nembutsu uitdragen, de boodschap van de Nembutsu brengen tot de wereld.

Ook voor ons , Shin-boeddhisten , is en blijft het waar dat haat nooit door haat ten einde komt of zal komen . maar het is even nodig te beseffen dat wij kunnen en ook moeten bijdragen tot wereldvrede , dit is vrede in de wereld voor alle wezens, door ons in diep vertrouwen en vreugdige overtuiging te wenden tot de Nembutsu .

Moge aldus de Nembutsu vrede brengen tot de hele wereld en mogen doorheen de Nembutsu alle wezens gelukkig zijn !

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Bij lezingen en voordrachten over Boeddhisme worden vaak interessante vragen gesteld. Hier volgt de tweede serie vragen die Danielle Girardin te beantwoorden kreeg ter gelegenheid van een lezing te Brussel.

- Wat moeten we denken over secten? Waar ligt de grens tussen een vreemde religie zoals het Boeddhisme en een secte?

Waarschijnlijk is er geen harde grenslijn te trekken tussen eigen of vreemde vormen van religie aan de ene kant en secten aan de andere kant. Wat iemand onder de term 'secte' verstaat zal sterk afhangen van zijn eigen normen, waarden, religieuze gemeenschap e.d. Wat vandaag een secte is, kan morgen een religie worden, en wat hier een religie is, kan ergens anders als een secte beschouwd worden.

De term 'secte' heeft voor de meesten onder ons een negatieve bijklank. Ik denk dat deze negatieve bijklank veelal het gevolg is van onwetendheid en van angst bij confrontatie met groepen (of groepjes) mensen die nieuwe/andere ideeën, normen en waarden belichamen, die er andere gebruiken op nahouden en op een andere wijze leven. Deze onzekerheid in het aangezicht van het niet-gekende kenmerkt niet enkel onze reactie op vreemde religieuze groepen of 'secten', maar evengoed onze reactie op nieuwe levensvormen als communes of nieuwe huwelijksvormen, of onze reactie op mensen uit andere culturen. De neiging om religie te onderscheiden van secten (met hierin de impliciete vooronderstelling dat wij zelf ons aan de goede kant bevinden, namelijk aan die van de religie) is volgens mij niets meer dan een voorbeeld van het denken in termen van de tegenstelling *in-group / out-group*, een tegenstelling die even oud is als de mensheid zelf.

Dit neemt natuurlijk niet weg dat er in sommige van de groepen die wij 'secten' noemen werkelijk misbruik gemaakt wordt van het vertrouwen of de goedgelovigheid van mensen . Zo b.v. wordt er vaak gezegd dat secten hun leden ertoe zouden proberen te overhalen om hun bezittingen weg te schenken . Dergelijke praktijken zijn inderdaad ontoelaatbaar , maar het is evengoed een zaak van de personen in kwestie zelf om zich al of niet te laten overhalen, en bovendien kunnen er situaties zijn waarin het wegschenken van bezit een bevrijdende werking heeft op iemand . Men kan dit soort dingen niet veralgemenen .

- U hebt gezegd dat het Boeddhisme geen metafysica is . Anderzijds hebben termen als "ego-loosheid", "verbondenheid van alle wezens", "karma"... toch wel degelijk een metafysische betekenis .

Er doet zich hier geen contradictie voor .

De uitspraak dat het Boeddhisme geen metafysica is, heb ik gemaakt in de context van het feit dat de historische Boeddha meer geïnteresseerd was in het daadwerkelijke opheffen van het lijden dan in speculatief denken . De vraag "Hoe kan het lijden opgeheven worden ?" verscheen voor hem als belangrijker dan de vraag "Hoe is het lijden er gekomen ?" . Achteraf hebben commentatoren en filosofen wèl expliciete metafysica's geformuleerd , maar deze zijn juist door hun explicietheid gemakkelijk herkenbaar . Wanneer we spreken , spreken we steeds in taal, en persoonlijk denk ik dat in de taal - eender dewelke en eender hoe wij ze gebruiken - steeds impliciet een metafysica aanwezig is . In die zin hebben termen als ego-loosheid... inderdaad een metafysische dimensie zodat dergelijke termen een soort "bodem" of "grondlaag" van ons wereldbeeld vormen .

- Is het niet spijtig dat er zoveel verschillende boeddhistische scholen zijn ? Ging zo de eenheid van het Boeddhisme niet verloren ?

Eenheid betekent niet uniformiteit . De eenheid in de verscheidenheid die het Boeddhisme kenmerkt, toont zich in de erkenning van de historische Boeddha als de verkondiger van de leer , de aanname van de Vier Edele Waarheden en daarmee van de centrale bekommernis, namelijk het inzicht verwerven in het illusoire karakter van het zelf/niet-zelf-onderscheid en het zich bevrijden uit de beperkingen die deze illusie met zich meebrengt . Dit zich-losmaken uit de conditioneringen die het geloof in een gefixeerd zelf met zich meebrengt, betekent tevens de opheffing van het lijden . In dergelijke centrale topics uit zich de eenheid van het Boeddhisme, niet in het volgen van bepaalde regels, een eengemaakte liturgie of een of ander heilig schrift .

In de eeuwen die volgden op het verschijnen van de historische Boeddha gingen mensen nadenken over zijn woorden en deze van commentaar voorzien, hetwelk zelf op zijn beurt ook weer van commentaar voorzien werd . Mensen gingen zich ook vragen stellen waarmee de historische Boeddha zich zelf niet expliciet had beziggehouden , b.v. vragen van metafysische aard , en zó formuleerden zij allerhande filosofieën. Maar bovenal gebeurde dit : vermits alles aan verandering onderhevig is , vonden er ook allerlei cultuur-historische veranderingen plaats, zowel binnen één cultuurgebied als door confrontatie met andere cultuurgebieden, b.v. met de uitvoer van het Boeddhisme naar streken zo verschillend als Tibet en Japan . Hierdoor werden mensen geconfronteerd met nieuwe denkbepelden, andere maatschappelijke vormen en allerlei situaties en problemen die zij zo adequaat mogelijk wilden aanpakken, maar waarvoor het "traditionele" Boeddhisme niet in pasklare antwoorden voorzag. En zo incorporeerde het Boeddhisme voorstellingen uit niet-boeddhistische culturen ; het paste zich aan aan de heersende maatschappelijke

organisatie en sociale gebruiken ; kortom : de historische Dharma is net zo goed onderhevig aan cultuur-historische verandering als alle andere cultuurelementen . Dit is trouwens niet enkel voor het Boeddhisme het geval, maar evengoed voor andere religies - denk b.v. aan al de schisma's en opsplitsingen die zich binnen het Christendom hebben voorgedaan . In het Boeddhisme echter hebben deze verschillende scholen en tendenzen die zich ontwikkelden, mekaar niet bevochten, tenzij verbaal om doctrinale redenen. Men beschouwt de veelheid van scholen en tendenzen eerder als iets normaals, als een uiting van het feit dat het Boeddhisme een levende religie is, die in staat is een respons te vertonen op zich veranderende omstandigheden, en geen dode tekst . Mocht het Boeddhisme zich b.v. hier in het Westen inplanten , dan zal daaruit een vorm groeien die ook weer nieuwen aangepast is aan de context van onze cultuur . Daarbij is het ook zo, dat mensen individueel verschillen : de ene heeft een intellectuele belangstelling voor het Boeddhisme, de andere wil aan meditatie doen , nog een ander houdt van de esthetische elementen in bepaalde rituelen enz. Voor elk van hen is er dan wel een school of stroming die bij de eigen individuele geaardheid past .

- Wanneer ik u hoor spreken over de verbondenheid van alle wezens doet mij dat heel communistisch aan . Ik vind het dan des te verwonderlijker dat het Boeddhisme in communistische staten juist vervolgd wordt (b.v. in China/Tibet).

De verbondenheid van alle wezens, zoals men dat in het Boeddhisme bedoelt, heeft een andere betekenis dan de marxistische klassesolidariteit of de meer universele solidariteit van alle mensen in een - tot hiertoe nog niet gerealiseerde - klasseloze (en staatloze) samenleving . De verbondenheid van alle wezens zoals dat in het Boeddhisme bedoeld wordt, duidt in de eerste plaats op hun spirituele verbondenheid , hoewel men als boeddhist steeds zal trachten dit te concretiseren in het concrete dagelijkse leven, d.w.z.

men zal zich in zijn concrete denken en handelen steeds trachten te laten leiden door de visie van deze verbondenheid, en niet door de eigen, beperkte ik-verlangens . Ik beweer niet dat dit altijd lukt . In een marxistisch standpunt echter heeft solidariteit of de eenheid van de mensheid steeds een sociaal-economische en ideologische betekenis : hiermee voorziet het Marxisme in een staatsleer, terwijl het Boeddhisme in se geen staatsleer is , hoewel het zich wel kan inpassen in verschillende staatsvormen en "mixed up" geraken in allerlei politieke verwickelingen . Daar het Boeddhisme zich in Tibet had ingepast in een maatschappelijk bestel dat vanuit marxistisch perspectief "feodaal" - en dus ten overstaan van de revolutionairen "reactionair" - bestempeld werd, is het niet verwonderlijk dat men vanuit een "revolutionaire" ingesteldheid zich tegen het Boeddhisme opstelde . Ironisch genoeg ging men hiermee in tegen de woorden van Marx zelf, voor wie de religie als "inadequaat bewustzijn" vanzelf zou verdwijnen met de groei van de klasseloze samenleving , maar die zich zelf nooit voor een actief uitroeien van religies heeft uitgesproken .

- Kunnen we zeggen dat Gods genade in het Christendom en het boeddhistische mededogen hetzelfde zijn ?

Ik weet dat het concept van "Gods genade" heel wat hoofdbrekens heeft bezorgd aan christelijke theologen . Voor zover ik dit concept begrijp, zijn er toch wel wat verschillen met de idee van mededogen zoals we die in het Boeddhisme aantreffen .

Ten eerste is het Grote Mededogen als het ware het dynamische aspect van het Boeddhischchap zelf , de spontane werking ervan. Mededogen in deze zin is dan ook geen wilsgenueerdheid, terwijl ik meen dat Gods genade in het Christendom wel een wilsgenueerdheid betreft . Dit heeft ook hiermee te maken dat in het Boeddhisme uiteindelijk alle dualismen "overschreden" worden : er is geen autonoom bestaande Boedha onafhankelijk van mij, terwijl God in het Christendom wel degelijk transcendent

gedacht wordt, als een "Zijn" dat in en door zichzelf bestaat. Wanneer een boeddhist zegt dat de Boeddha-natuur zélf het mededogen impliceert, verwijst hij hiermee niet naar een of ander transcendent wezen dat de drager, uitvoerder of dader van het mededogen zou zijn : vermits er geen 'dader' is, kan de 'daad' ook geen wilsdaad zijn .

Het concept "Gods genade" veronderstelt bovendien een persoonlijke relatie tussen de Schepper en zijn schepsel . Vermits we het Boeddhachap als onpersoonlijk moeten denken en dat ook de wezens geen permanente individualiteit bezitten, kan het Grote Mededogen niet stoelen op een persoonlijke band van schenken en ontvangen .

Daarbij omvat het Grote Mededogen van het Boedhaschap alle wezens op gelijke wijze, hoe die wezens ook zijn, "goed" of "slecht", terwijl in de meeste vormen van het Christendom Gods genade partieel, selectief gedacht wordt . Dit betekent dat er in het Boeddhisme geen 'uitverkorenen' en geen 'verdoemden' zijn, dat we ons niet moeten afvragen hoe God oordeelt, of we al of niet iets kunnen doen om Gods genade deelachtig te worden e.d.m. In het Boeddhisme worden gewoon alle wezens gered . Dat voelt spiritueel erg bevrijdend aan ; er is gewoon geen plaats voor angstige bedenkingen als "zal ik er wel bij zijn ?" . Natuurlijk moeten we hier wel oppassen : wanneer in het Boeddhisme gezegd wordt dat "alle wezens gered zijn", bedoelt men hiermee niet de wezens in hun ik-heid, in hun individualiteit : er is in het Boeddhisme niets als een individuele onsterfelijke ziel die in Gods genade wordt opgenomen . Met de uitdrukking "alle wezens zijn gered" bedoelt men dat alle wezens gelijkelijk tot het Boeddhachap geroepen zijn .

- U zegt dat in de gelijkgestemdheid de betrokkenheid op de wezens behouden blijft . Ik vind het moeilijk om dat te verenigen met de idee van zelfloosheid .

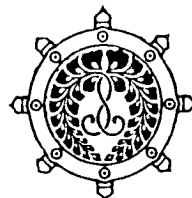
Dat is ook moeilijk te denken, vermits de uitdrukking "betrokkenheid op de wezens" in onze taal een onderwerp, een

'dader' veronderstelt , namelijk "iemand" die betrokken is op de wezens . Maar dat is een probleem van de taal . Wanneer we over dergelijke dingen spreken, zijn we toch hoe dan ook bezig om iets dat eigenlijk onzegbaar is toch in taal te wringen . Taal kan wel gebruikt worden om onze aandacht in bepaalde banen te leiden .

Wat de betekenis is van uitspraken als "verbondenheid van alle wezens" , "zelfloosheid" e.d. kan niet geleerd worden door naar iets te wijzen, maar toont zich in het gebruik dat we ervan maken in ons spreken, denken en handelen, in ons leven . Dat we de betekenis ervan begrepen hebben, toont zich hierin dat we ze op de juiste plaats aanwenden . Maar hier zitten we nog steeds binnen de taal en het conceptuele denken . Datgene waar het om gaat, kan niet volledig in concepten weergegeven worden .

GLOSSARIUM
van het Shin-Boeddhisme
(xvi)

JUSHUTSU

(vertikale progressie)

Staat in verband met de benadering van de Verlichting ; deze is immers hetzij gradueel (geleidelijk, progressief) , hetzij plots (sprongsgewijs) . Ze kan eveneens een causale ('vertikale') weg volgen of een 'dwarse' weg . In KGSS III,52 definieert Shinran de verticale progressie als : "Verder, het gemoed dat naar de Verlichting verlangt, heeft twee mogelijkheden (van gerichtheid) : vertikaal of dwars . De verticale wijze biedt twee mogelijkheden : vertikaal progressief of vertikaal plots . Dat wordt uitgelegd in diverse leringen , de aangepaste en de ware, de exoterische en de esoterische, het Mahâyâna en het Hinayâna . Deze betreffen het gemoed dat talrijke kalpa's rondzwerft , het diamant-harde gemoed van de zelf-kracht en het grote gemoed van de bodhisattva .

De aangepaste leringen zijn hoofdzakelijk Hinayâna, Hossô enz ; de ware leringen worden verkondigd o.a. in Zen, Shingon, Tendai , Keron .

De "vertikale progressieve" Verlichting resulteert uit de opstapeling van ontelbare praktijken .

Volgens Shinran , behoort het onderricht van de Jôdo-Shinshû tot de "dwarse en plotse" leringen (ôchô : de 'dwarse sprong') .

(Zie ook *juchô*) .

KAI

(vervullingsstadium)

Het stadium dat de vervulling is van een causale toestand . Zo is Amida het vervullingsstadium van Dharmâkâra Bodhisattva (Hôzô Bosatsu) .

(Zie ook *inji*) .

KAI

(moraliteit)

Skr. *śīla*

Traditioneel vormt de moraliteit (d.i. de moraliteitsvoorschriften) , tezamen met de wijsheid (*prajñā*) en de contemplatie (*śamādhi*), de elementen (Skr. *āṅga*) van het Edele Achtvoudige Pad .

Het oude Boeddhisme kende de 10 voorschriften voor monniken en nonnen , met bovendien de regels voor de kloosterdiscipline (Skr. *prātimokṣa*), plus de vijf traditionele voorschriften voor leken (Skr. *pañcasīla*) . Later werd *śīla* gecodificeerd tot een groot aantal regels en voorschriften die alle evenwel gemeenschappelijke trekken vertonen : zelfdiscipline aankweken , verstrooiing van de geest uitbannen en het denken aanscherpen en beheersen .

Shinran (in *Yuishinshō-mon'i*) : "Weet dat het onmogelijk is in het ware vervulde Reine Land geboren te worden enkel door de moraliteitsvoorschriften na te leven ."

In *Mattoshō*, 20 stelt Shinran de moraliteit voor als een automatisch gevolg (en niet een oorzaak !) van *shinjin* : "In wie lange tijd de Naam gehoord en de *Nembutsu* uitgesproken heeft , zijn er tekens van het verwerpen van het karmische kwaad en tekens van het verlangen het kwaad in zichzelf te verwerpen."

KANGI-JI

(vreugde-stadium)

Skr. *pramuditā-bhūmi*

Is in de 'loopbaan' van de *bodhisattva* het 41ste stadium . De vreugde alle moeilijkheden te boven gekomen te zijn en op het pad naar boeddhachap getreden te zijn . Wordt gelijkgesteld met *futaiten-ji* (zie ook *futaiten*) : Skr. *avaivartika* of *avinivartya* , "niet onderhevig aan terugvallen".

In Shin-Boeddhisme komt *kangi-ji* overeen met het verwezenlijken van *shinjin* (zie *KGSS II,71*).

KE

(voorlopig, tijdelijk)

Komt vooral voor in samenstellingen .

Zo spreekt Shinran (KGSS III,84-112) over de drie soorten volgelingen van de Boeddha : de "ware" (*shin-but-su-deshi*), welke de "gezellen op het pad van de Ander-Kracht" zijn ; de "voorlopige" (*ke-but-su-deshi*) zijn de volgelingen van het Pad der Wijzen en/of de beoefenaars van de zelf-kracht leringen van het Reine Land, volgens de 19de en 20ste Geloften ; de "verkeerde" (*gi-deshi*) zijn de volgelingen van de niet-boeddhistische leringen (volgens de Sanskriet-traditie de "62 verkeerde inzichten" van de brahmanistische scholen en de "95 verkeerde paden" van de niet-brahmanistische scholen in Indië) .

KE

(transformatie,
metamorfose)

Vaak voorkomend als synoniem of parallel met vorige "ke", maar wordt met een ander Chinees ideogram aangeduid . Komt meestal eveneens in samenstellingen voor : *ke-but-su* , *ke-do* , *ke-shô* .

KEBUTSU

(verschijningsboeddha)

Skr. *nirmāna-buddha* .Boeddha's lichaam zoals het door geestelijke transformatie in de wereld verschijnt als manifestatie van het boeddhaschap . De term komt overeen met *nirmāna-kāya*, het 'verschijningslichaam van de boeddha' . Volgens de traditie vertoeven ontelbare *kebutsu's* in de stralen van Amida Buddha (die in dit verband gezien wordt als Lichaam van de Leer , *dharma-kāya*) . De Meditatiesûtra spreekt over de ontelbare *kebutsu's* die tot de Nembutsu-volgelingen komen . In Jôdo-Wasan,109 schrijft Shinran :

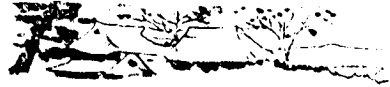
"In de stralen van de Boeddha van het "Ongehinderde
Licht

"daar vertoeven ontelbare Amida-Buddha's;

"deze *kebutsu's* zoveel als er zijn

"beschermen de mens van shinjin."

JIKOJI-NIEUWS

H a n a m a t s u r i

Eigenlijk had Hanamatsuri, het Lente- , Bloemen- en Kinderfeest ter herdenking van Gautama Buddha's geboorte , moeten gevierd worden op 8 april . Maar rekening houdend met het Belgisch klimaat bleek het veiliger deze viering te verschuiven naar 1 mei .

En we hadden gelijk : het weer was prachtig , de kinderen (en de volwassenen...) konden ons tuintje in en de Baby Buddha werd nat van de thee maar niet van de regen .

Zoals gewoonlijk begon de viering met het plechtige *Shoshinge* in de tempelzaal ; na het officie trok het talrijke gezelschap naar de tuin voor de eigenlijke Hanamatsuri . Klein en groot vonden het eens te meer leuk onze kleine Boeddha te 'theeën' . Iedereen had wat bij voor de lunch : rauwe groenten , gebak, vleespastei , brood , broodjes , boter , koffie , slaatjes , fruit , wijn ... een echt Vlaams feest !

Vorig jaar was er een verkoop van snuisterijen en siervoorwerpen ; dit jaar hadden de dames gezorgd voor een heuse winkel tweedehands kledij die zoëventjes 4.550 F opbracht ten bate van de Tempel .

Er werd niet enkel gegeten , gedronken en kleren gepast , er werd ook gezongen , want Fran(c)k had zijn gitaar bij tot groot jolijt van het jonge publiek . Ondertussen werd ook fel gediscussieerd over de primaire behoeften van de mens, over de werking van de Boeddha-kracht , over sociale betrokkenheid , tot de tijd van afsluiten kwam met *Sambutsuge* waarin Luc voorging .

Tegen de avond was alles weer netjes opgeruimd , afgewassen en geschikt . En de rust keerde weer in ons boeddhistische huis , waar de omkijkende Amida zijn glimlach niet kon verbergen ...

Dank aan allen die bijgedragen hebben tot het slagen van deze Hanamatsuri '88 . Namu Amida Butsu .

T e m p e l d a g

Op 6 mei , nog vol van de Hamatsuri-zondag , gedachten we het negenjarig bestaan van Jikoji . Het was immers op 6 mei 1979 dat Rev. Prof. Kakue Miyaji, in naam van Zenmon Kosho Ohtani (toen nog Monshu), de eerste Jôdo-Shinshû tempel in Europa inhuldigde .

Volgend jaar is het Jikoji's tiende verjaardag . Laten we nu al denken op welke wijze we die gebeurtenis waardig en vertrouwensvol , maar tevens met een intense vreugde kunnen vieren .

N i e u w e b a n k n u m m e r s

Met het overbrengen van de maatschappelijke zetel van onze v.z.w. , is het praktischer gebleken ook de bankadressen aan te passen .

Men gelieve dus rekening te houden met de gewijzigde nummers van onze bankrekeningen :

voor het Centrum voor Shin-Boeddhisme V.Z.W. is het nummer nu

408-2066511-88

voor de International Association of Shin Buddhist Studies :

408-2066521-01.

Stortingen uit Nederland en buitenland echter nog steeds liefst op postrekening

000-0173766-39

op naam van A. Peel ,
2600 Berchem-Antwerpen . Dit om overbodige en soms sterk bezwarende bankkosten te besparen .

P e c h m e t C o m p u t e r

Sedert enige tijd begon onze ouwetrouwe Tandy tekenen van ouderdom, ziekte en dood te vertonen . *Sabbe sankhârâ aniccâ*: alle bestaansvormen zijn getekend door veranderlijkheid .

We konden dat bemerken bij het afprinten van de adressen voor de verzending van Ekô 36 . Een heel pak ingevoerde nieuwe adressen vertikte het op de voorziene etiketten te verschijnen, zodat een dertigtal belangstellenden Ekô niet ontvangen hebben . Sindsdien vertikte hij het nog ook maar het minste te doen en bleven al onze gegevens ontoegankelijk ! Hij is nu in behandeling bij computer-specialisten en wij hopen ondanks alles op een spoedig herstel...

Wat echter maakt dat we geen toegang meer hebben noch tot ons adressenbestand noch tot onze bibliotheekgegevens . En als we moeten overgaan tot de aanschaf van een nieuwe PC , dan zal dat niet enkel een fikse duit kosten , maar ook een hele tijd vragen vooraleer die nieuweling precies weet wat hij moet doen.

Goed maar dat we ook nog een tekstverwerker in dienst hebben, zodat we toch weer met Ekô aan se slag kunnen .

G o t a n - E

Ter gelegenheid van de herdenking van Shinrans geboorte , die we op zaterdag 21 mei vierden, nam Lut uit Brugge de Drievoudige Toevlucht op zich . Zoals steeds is dit een sterk emotioneel geladen evenement .

Gelukkig kon de overvloed aan emoties vlug en prettig opgevangen worden dank zij de prestaties van Jikôji-banketbakker Marcel , de perensoufflé van Katrien en Luts eigen vla . Ook het traditionele druivensap was van de partij... Luc en onze Brugse juniors straalden ervan .

En iedereen zei een oprecht "Proficiat , Lut" .

Dank zij Lut en Luc is ook onze keukenuitrusting weer wat ruimer geworden .

M a r i e m o n t 1 9 8 8

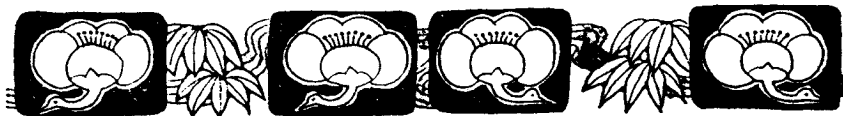
De Federatie van de Boeddhistische Groeperingen in België organiseert op 4 juni traditiegetrouw de Nationale Dag van het Boeddhisme in Park en Museum Mariemont te Morlanwelz . Er is dit jaar toezegging van de Cambodjiaanse , Laotiaanse en Viëtnamese gemeenschappen van België om aan deze dag deel te nemen . De twee Kagyupa-centra en Jikoji zijn uiteraard van de partij.

Het programma is rijkelijk gestoffeerd . Ven. Dhammarangsi zal spreken over de Vipassana-meditatie , Lama Namsé Rimpoche over het Pad van de Bodhisattva , we krijgen diaprojecties met commentaar van Mevr. Talon over de restauratie van boeddhistische tempels te Peking en van Jean Leroy over boeddhistische kunst ; Shitoku rondt de bijeenkomst af met een lezing over Boeddhisme en Vrede . Aanvang te 10u.30 bij het Boeddha-beeld in het Park .

T a n n i s h ô - c u r s u s

Door de omvang van de materie dreigt onze vrijdagavondse Tannishô-cursus fel uit te lopen . Toch blijkt het praktischer hem voor de maanden juli en augustus te onderbreken ; op 2 september wordt hij weer opgenomen en móét hij afgewerkt worden (elke week dus ?).

Want in oktober starten we met de studie van Kyô Gyô Shin Shô. Details hierover worden in Ekô 38 (september 88) medegedeeld .

B o e k e n

Op dit moment zijn bij het Centrum nog volgende boeken en brochures beschikbaar . Bij de opgegeven prijzen, dient men eventueel nog de portkosten te rekenen ; deze worden per titel aangeduid met een van volgende tekens :

#	België	F 10	NL	HF1 1,00
##		F 20		HF1 2,00
###		F 35		HF1 4,00

Jôdo Vasan , Hymnen über das Reine Land - übers. G.K.Kell - (I.A.B.C., Kyoto , 1986)				
(nog 3 ex.)	##	F 100,-		HF1 6,-
Sh. A. Peel - Tekstboek voor Boeddhisme I , ten gebr. v. Fac.Vergel.Godsdienstwetenschappen - (Antwerpen)				
	##	F 120,-		HF1 7,-
Lea Rosenthal - Bamboo Rain , Contemporary English haiku - (I.A.B.C., Kyoto , 1985)				
	#	F 75,-		HF1 5,-
Alfred Bloom - Resource for Modern Living : Tannisho - (Buddhist Study Center, Honolulu, 1981)				
(nog 2 ex.)	##	F 120,-		HF1 7,-
Shoken Yamasaki - The Nembutsu Way - (I.A.B.C., Kyoto, 1987)				
(nog 1 ex.)	#	F 35,-		HF1 2,-
Zensho Asaeda - The Heart and Mind of the Myokonin - (Nagata Bunshodo, Kyoto, 1986)				
(nog 1 ex.)	#	F 60,-		HF1 4,-
Shinobu Matsuura - Higan, Compassionate Vow - (1986)				
(nog 1 ex.)	##	F 100,-		HF1 6,-
Saizo Inagaki - Hymnes de Foi - trad.J.A.Chevrier - (La Voie Simple, Yverdon, 1985)				
	#	F 75,-		HF1 5,-
Saizo Inagaki - Hymnen vom aufrichtigen Vertrauen - übers. G.K Kell - (Horai Assoc., Kobe)				
	#	F 75,-		HF1 5,-

- Tannisoo , Noto Lamentanta Malsamon - (I.A.B.C., Kyoto, 1983)
 (nog 2 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- Shōshinge , Hymne über das wahre Vertrauen in das Nembutsu -
 übers.G.K.Kell - (I.A.B.C., Kyoto, 1984)
 (nog 2 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- The Teaching of Buddha - Bloemlezing uit schrifturen van de
 verschillende scholen - Beschikbaar in vele talen, waaronder
 Nederlands, Frans, Engels, Duits, Pools, Chinees, Japans -
 (Bukkyo Dendo Kyokai, Tokyo) - gebonden
 ### F 350,- HF1 20,-
- Takamichi Takabatake - Young Man Shinran , A Reappraisal of
 Shinran's Life - (Canadian Corp. for Studies in Religion,
 Waterloo, Ontario, Canada, 1987)
 (nog 1 ex.) ## F 250,- HF1 15,-
- Publicaties in Shin Buddhist Translation Series :
- Shinran Shonin - Notes on 'Essentials of Faith Alone'
 (Yuishinsho mon'i) - (Kyoto, 1979)
 (nog 1 ex.) ## F 100,- HF1 6,-
- Shinran Shonin - Notes on Inscriptions on Sacred Scrolls
 (Songo shinzo neimon) - (Kyoto, 1981)
 ## F 100,- HF1 6,-
- Shinran Shonin - Passages on the Pure Land Way (Jodo monrui
 jusho) - (Kyoto, 1982)
 ## F 100,- HF1 6,-
- Publicaties van het Centrum voor Shin-Boeddhisme, De Simpele
 Weg :
- Sh.A.Peel - Jodo Shinshu, Korte Presentatie van het Shin-
 Boeddhisme - (Poederlee-Lille, 1985)
 # F 60,- HF1 4,-
- Sh.A.Peel - Présentation du Bouddhisme Shin - (Antwerpen,
 1986)
 ## F 100,- HF1 6,-
- Shoji Hondo - Veldadigheid van Hemel en Aarde - (Antwerpen,
 1986)
 # F 100,- HF1 6,-
- Sh.A.Peel - Le Bouddhisme - (Antwerpen, 1988)
 # F 35,- HF1 2,-

Van het tijdschrift *The Pure Land*, eerste serie, zijn de jaargangen 3, 4 en 5 nog volledig verkrijgbaar .

ex. per stuk	#	F 75,-	HF1 4,5-
per jaargang	##	F 100,-	HF1 6,-
per set van 3 jaargangen	###	F 250,-	HF1 15,-

Ook de drie jaarboeken van de *New Series* 1984, 1985 en 1986 zijn beschikbaar :

per stuk	##	F 200,-	HF1 12,-
set van drie	###	F 400,-	HF1 24,-

De drie jaargangen van de eerste serie plus de drie jaarboeken *New Series* samen :

###	F 600,-	HF1 36,-
-----	---------	----------

alle prijzen onder voorbehoud en zover de voorraad strekt.

Principieel bepaalt het CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME V.Z.W. noch bijdrage noch lidgeld noch abonnementsgeld . Het Centrum en de Shin-Tempel JIKO-JI erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jôdo-Shinshû Hongwanji-ha in de personen van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani en van Ere-Hoofdabt Zenmon Kosho ohtani , maar ze zijn organisatorisch en financieel autonoom . Hun werking is dus afhankelijk van uw medewerking, uw waardering en uw giften .

Onze bankrekening (voor België) is 408-2066511-88 , Centrum voor Shin-Boeddhisme v.z.w. , 2600 Berchem-Antwerpen . Voor Nederland en buitenland bij voorkeur postrekening 000-0173766-39 , op naam van A.Peel , B-2600 Berchem-Antwerpen (België) .

ROOSTER DER BIJENKOMSTEN

Za 04.06 10u.30 Mariemont
Di 07.06 20 u. Juseige
Vr 10.06 19 u. Tannishô-cursus
Di 14.06 20 u. Junirai
Di 21.06 20 u. Sambutsuge
Vr 24.06 19 u. Tannishô-cursus
Di 28.06 20 u. Shoshinge

Di 05.07 20 u. Juseige
Di 12.07 20 u. Junirai
Di 19.07 20 u. Sambutsuge
Wo 20.07 Bezoek van Honganji-staf
Ma 25.07 tot Za 30.07 Conferentie Berlijn
Di 26.07 20 u. Juseige

Di 02.08 20 u. Junirai
Di 30.08 20 u. Shoshinge

Vr 02.09 19 u. Tannishô-cursus
Di 06.09 20 u. Sambutsuge
Vr 09.09 19 u. Tannishô-cursus
Di 13.09 20 u. Juseige

J I K O - J I
Tempel van het Licht van Mededogen

CENTRUM VOOR SHIN-BOEDDHISME

V.Z.W.

Pretoriastraat 68
2600 Berchem-Antwerpen

Verantwoordelijk uitgever : Sh. A. Peel , 2600 Berchem-Antwerpen .
Overname toegelaten mits bronvermelding en bewijsexemplaar .